

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Quod aliqua in alienum sensum accæpit Cap. xxv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

abstinebit. Nemo inquit Plato fines atq; terminos terræ moueat, nec domestici, nec ciuis, nec uicini, putauit eū ita illud intelligēdū esse. Non transgrediaris terminos antiquos, q̄s posuerant patres tui.

Quod aliqua in alienum sensum accepit. CAP. XXV

Quicunq; autem inquit fines transgressus uicini arauerit, agros damnū restituat, impudentiæ autem atq; illiberitatis pœnas det, duplumq; loco supplicij ei deponat, cuius agrum arauit. Patris inquit peccata non luant filij, nisi quis mortis supplicium alicui deberet, hoc autem non ad filium aut nepotē solum, sed usq; ad pronepotem procedat. Hoc apertissime inde traxit, qui reddit peccata patrum filijs usq; ad tertiam generationem. In furto quadruplum reddi iussit Moses, si occiderit aut uendiderit quæ furto ablata fuerunt, sin autem quodcunq; animal sit uiuum apud aliquem reperiatur, duplum reddi iubet. Et Plato una inquit lex de furto ponat, duplum enim reddi par est. Si autē reddere non habet, uinculis teneat quouſq; aut reddat, aut aduersario placet. Cum Moses scripserit non esse homicidam eum q̄ furem in fouea latentem interfecerit, congruenter Plato dicit nocte furem interficere licere, innocens quoq; sit inquit qui spoliantem interfecerit. Si x̄o inquit brutum aliquod animal hominē interfecerit, extra urbem interficiat, nisi in certamine id factum sit. Moses uero si cornu inquit taurus uirum aut foeminam percusserit atq; interfecerit, lapidibus interficiat, nec carnes eius comedant, dominus autē eius innocēs erit, cum prophetica scriptura dicat. Ecce dominus Israhel filij hominis permixti omnes sunt ari, stagno, plūbo, & ferro, in medio camini argentū permixtum sunt. Ideo hæc dicit dominus, quoniam facti estis omnes mixtura una, ideo ego suscipiā uos. sicut suscipitur argentum, & æs, & ferrum, & plumbum, & stagnum in medium camini, ut suffletur in eo ignis & infundat. Perſpice quomodo Plato totū hunc locum intellexit, & quasi fabulam exposuit. Audiatis inquit fabulam. Omnes qui in eadem ciuitate uiuimus fratres sumus, sed cum deus nos fingeret, aurum cum illis miscuit, q̄ ad gubernandum apti sunt, argentum autem cum illis, qui armis ciuitatē defendunt, nam & isti honore digni sunt, ferrum autem & æs agricolis, & alijs opificibus infundit, hæc nonnunq̄ alterum ex altero fiunt.

unt.

unt. Nascitur enim ex auro argentum, & ex argento aurum. Magi-
 stratibus igitur deus praecipit, ut magnam diligentiam habeant, si quis
 denegauerit ab auro in argentum, aut ex argento in peiora, nullo mo-
 do ignoscant, sed naturae congruentem reddentes honorē, in opifi-
 ces aut agricolas deducant. Quod si a peioribus argentum aut aurum
 productum sit, honoretur iste, ad convenientemque locum argenti
 aut auri conscendat, hoc maxime omnium seruandum est. Cum enim
 ferrum, aut aes ad regendum peruenerit, tunc ciuitas destruetur, cum
 prophatica scriptura ad praesules populi dixerit. O pastores Israel,
 an pastores seipsum pascuntur: nonne oues pascuntur pastoribus?
 Ecce lac deuoratis, pinguem ouem occiditis, uelleribus indumen-
 ta conficitis, oues autem meas non pascitis, nec quod perierat quesiti-
 uistis, ne fractum alligastis, nec errantem reduxistis. Plato in primo
 de republica sic ista interpretatus est. Nunc inquit Thrasymache il-
 lud dicendum pastoris esse pingues quam maxime potest pecudes red-
 dere. Tu autem dicebas non ad ouium utilitatem, sed ad suam istud
 sibi esse faciendum, quasi aut apes, aut ut maioris uēdat oues pasce-
 ret. Non esset autem hoc modo pastor, sed heluo quiddam aut aua-
 rus. Pastor autē ille est, cui nil curae aliud est, quam ut optime opus
 suum faciat, opus autem suum pascere est. Quare fateri oportet prin-
 cipis quoque opus esse non alterius utilitatem considerare quam subdi-
 ti, cum in scriptura feratur. A timore tuo domine in utero concepimus
 & parturiuimus, & peperimus spiritum salutis. Socrates apud
 Platonem in Thetico sic imitatus est. Qui mecum inquit uersantur
 idem patiuntur, quod parturientes, doloribus enim partus ac dubi-
 tatione replentur, multoque magis quam mulieres parturientes exal-
 gitantur, quem quidem dolorem partus excitare & sedare ars mea
 facile potest. Ezechiel scribit. Et uidi, & ecce uentus turbini uenie-
 bat ab aquilone. Ac paulo post. Et in medio eius similitudo quattuor
 animalium, & aspectus eorum similitudo hominis in eis, & quat-
 tuor facies uni, Similitudo autem uultus eorum facies hominis, &
 facies leonis a dextris ipsorum quattuor, & facies uituli a sinistris
 ipsorum quattuor, & facies aquilae a dextris ipsorum quattuor.
 Quae Plato imitatus sic est. Imaginem inquit animi fingamus talem
 uidelicet, quales apud priscos naturae quaedam factae narratur. Chi-
 mæra

maræ scilicet, Scyllæ, ac Cerberi, dicuntur inquit eæ. Finge igitur unam quidem idæam uariæ feræ atque multicapitis, quæ domesticarum capita, & siluestrium ferarum habeat. Difficile inquit est quod fingere te uolo, sed tamen, quia facilius oratione, quam carâ fingimus, progrediamur. Altera ergo idæa leonis fingatur, & postremo hominis. Coniungatur deinde sic in unum, ut hominis imago extrinsecus complecti cætera uideatur, ut qui oculis hoc animal cernit, consimiliter cum eam solummodo uideat, & interiora latent, hominem solummodo esse putet. His ita factis, iniustissime faciet, & inutiliter consullet, qui dicet leonem & cæteras feras nutriendas esse, hominem autem fame sic deneruandum, ut facile a feris ducatur, ipsasque feras non esse ad amorem reducendas, sed incitandas potius, ut inter se pugnantes, alia aliam deuoret. Is autem iustissime simul atque utilissime consullet, qui dicet dandam esse operam diligenter, ut animalis huius compositi, ac multicapitis principatum solus teneat homo & quasi agricola, quæ mansuetæ sunt moderate nutriet, immanes autem feras leonis uiribus usus domet.

Quod in duodecim tribus ciuitatem suam Iudæorum imitatione Plato diuidit.

CAPVT XXVI.

In duodecim tribus Iudæorū genus diuisum nemo ignorat, quem diuisionis numerum ciuibus suis Plato attribuit, dicēs. In duodecim quam æqualiter fieri potest, uniuersa regio partes partiatur, & forte una tribus unam partem possideat, & duces singularum tribuum eligantur.

Quod situm urbis Iudæorum secutus est.

CAPVT XXVII.

Risci Iudæi metropolim suā diuino cōsilio longe a mari in montibus cōdiderunt. Plato quoque quā in legibus condit urbem, in simili Hierosolymorū loco eā constituit, ut uideant ad urbem Hebræorū respiciēs uerba cōposuisse. Ferme namque inquit o amice per decē milia passuum a mari aberit hæc ciuitas, portumque habebit optimum, & agros regionemque fecundissimam: cauebit autē, ne alia ciuitas prope nīmiū sit, Maritimā eī condere